

**SEVEROČESKÁ
VĚDECKÁ
KNIHOVNA
ÚSTÍ NAD LABEM**

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
HODNOCENÍ VÝKONU REGIONÁLNÍCH
FUNKCÍ V ÚSTECKÉM KRAJI
V ROCE 2017**

Březen 2018

Výroční zpráva o hodnocení výkonu regionálních funkcí v Ústeckém kraji v roce 2017

1. Úvod

Program podpory výkonu zajištění regionálních funkcí (RF) knihoven a jeho praktické naplňování má zajistit dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech republiky a snažit se poskytovat informační a knihovnické služby obyvatelům měst a malých obcí bez rozdílu. K zajištění regionálních funkcí pověřila krajská knihovna jejich výkonem 7 knihoven v Ústeckém kraji, zároveň plní krajská knihovna i funkci pověřené knihovny pro okres Ústí nad Labem.

Pověřené knihovny se smluvně zavázaly plnit tyto základní regionální funkce:

- Poradenská a konzultační činnost
- Statistika knihovnických činností KULT V 12.01
- Vzdělávání knihovníků, semináře, porady
- Tvorba, cirkulace a distribuce výměnného fondu
- Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
- Nákup, zpracování a distribuce knihovních fondů z prostředků obcí
- Servis automatizovaného knihovního systému pro výkon RF

Plnění základních RF zajišťuje koordinaci odborných knihovnických činností a účelnou dělbu práce. Zachovává a rozvíjí vazby mezi knihovnami v jednotlivých okresech i v celém kraji a umožňuje vzájemné sdílení informačních zdrojů i služeb. Je zárukou udržení odborného standardu a dostupnosti poskytovaných služeb, zajišťuje aktualizaci knihovních fondů základních knihoven a zároveň velice efektivně využívá finančních prostředků vložených do tohoto systému a umožňuje i dbát o odborný a kvalifikační růst pracovníků knihoven. Kvalitní plnění RF pověřenými knihovnami má mimořádný význam pro fungování neprofesionálních knihoven v malých obcích.

2. Výkon regionálních funkcí v Ústeckém kraji

Financování výkonu regionálních funkcí zajišťuje Ústecký kraj z finančních prostředků svého rozpočtu (viz zákon č. 1/2005 Sb.), a to v souladu se Zásadami zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Ústeckém kraji (schváleny usnesením Zastupitelstva Ústeckého kraje č. 67/21Z/2015 ze dne 16. 2. 2015).

1. 1. 2015 vstoupil v platnost nový Metodický pokyn Ministerstva kultury České republiky k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. V tomto pokynu byly upraveny standardy jednotlivých druhů služeb. Standardy představují soubor nároků na způsob a úroveň poskytování služeb pověřenými a krajskými knihovnami.

Krajská knihovna (Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem) zpracovala na základě dílčích žádostí jednotlivých pověřených knihoven (PK) Projekt

výkonu regionálních funkcí pro knihovny Ústeckého kraje a předložila Krajskému úřadu Ústeckého kraje žádost o přidělení finančních prostředků.

Krajský úřad uzavřel smlouvy přímo s pověřenými knihovnami, následně došlo k převodu peněz s tím, že náklady byly uznatelné od 1. 1. 2017. Vyúčtování RF je řešeno v příslušné smlouvě.

Garantem zajištění plnění výkonu regionálních funkcí pro Ústecký kraj je krajská knihovna, která sama a prostřednictvím sedmi jmenovaných pověřených knihoven v kraji, se kterými uzavřela Smlouvu o přenesení regionálních funkcí krajské knihovny na základní knihovnu, zajišťuje plnění regionálních funkcí pro celkem 299 veřejných knihoven v Ústeckém kraji. Smlouva s novými podmínkami, stanovenými ve spolupráci s Odborem kultury a památkové péče Krajského úřadu Ústeckého kraje, je uzavřena na dobu neurčitou.

Všechny pověřené knihovny poskytují odborné knihovnické služby v rámci výkonu regionálních funkcí základním knihovnám na základě smlouvy o zajištění výkonu RF uzavřené mezi provozovateli základních knihoven (tj. obcemi) a pověřenou knihovnou.

K 31. 12. 2017 je v kraji evidováno 289 knihoven, ale pro 299 knihoven jsou vykonávány regionální funkce. Z tohoto počtu je 8 knihoven pověřených RF, včetně SVK v Ústí nad Labem, dále 37 profesionálních knihoven, 244 neprofesionálních knihoven a 10 neprofesionálních knihoven vedených jako pobočky. V roce 2017 nepracovaly 4 knihovny – v Lužici a Českém Jiřetíně, okr. Most, a v Markvarticích a v Růžové, okr. Děčín.

REGION	Celkem knihoven	Pověřené knihovny	Ostatní profes. knihovny	Neprofesionální knihovny	Pobočky
Děčín	46	1	10	35	9
Chomutov	40	1	4	35	3
Litoměřice	81	1	7	73	1
Louny	30	1	4	25	10
Žatec	12	1	0	11	4
Most	27	1	5	21	1
Teplice	31	1	5	25	11
Ústí n. L.	22	1	2	19	6
Celkem	289	8	37	244	45

Počet knihoven vykazovaných ve statistice NIPOS se liší, protože neprofesionální knihovny, které nemají internet, se staly pobočkami knihovny obce s obecním úřadem, kde je internet pro čtenáře k dispozici. Počet obsluhovaných knihoven je proto větší právě o výše zmíněné pobočky, které pracují nadále jako samostatné knihovny, dostávají výměnné soubory knih z pověřené knihovny, probíhají u nich metodické návštěvy, konzultace, revize apod. U jednotlivých pověřených knihoven je proto vykazován počet knihoven i s těmito pobočkami.

V roce 2017 proběhl třetí ročník ocenění Knihovník Ústeckého kraje. Ocenění je určeno pro neprofesionálního knihovníka veřejné knihovny v Ústeckém kraji.

Pětičlenná komise navštívila v červnu všech šest nominovaných knihoven a určila pořadí na prvních třech místech. Vyhlášení proběhlo v prosinci 2017 v SVK

Ústí nad Labem na Zlatém večeru v knihovně. **Ceny předával Ing. Jaroslav Dubský, předseda výboru pro kulturu a památkovou péči Ústeckého kraje.**

První místo získala Zdena Hlaváčková z Místní knihovny Proboštov (region Teplice), na druhém místě se umístila Jaroslava Zenkerová z Místní knihovny Liběšice (region Litoměřice) a na třetím místě Marie Dvořánová z Obecní knihovny ve Velkém Březně (region Ústí nad Labem). Oceněné knihovnice obdržely finanční odměnu, kterou poskytuje Ústecký kraj formou daru: 1. místo 15 000 Kč, 2. místo 10 000 Kč a 3. místo 5 000 Kč.

V této tradici chceme i nadále pokračovat.

Plnění regionálních funkcí v jednotlivých okresech:

Okres Děčín – 133 268 obyvatel, rozloha 909 km², počet obcí 52

Knihovny v okrese: 1 pověřená knihovna – 4,2 pracovních úvazků
10 profesionálních knihoven s 1 pobočkou
35 neprofesionálních knihoven

V Městské knihovně Děčín probíhá plnění výkonu regionálních funkcí na dvou pracovištích – jedno je umístěno v Děčíně a druhé, detašované, sídlí ve Varnsdorfu.

MěK Děčín má se všemi obecními a vybranými městskými úřady uzavřené dohody o sdružování finančních prostředků na nákup a zpracování výměnných fondů pro knihovny v okrese, včetně osmi menších profesionálních knihoven s pracovním úvazkem 1–1,5 úvazku. Pro knihovny Rumburk a Varnsdorf pověřená knihovna pouze zpracovává statistiku.

Dvě knihovny v regionu nepracují, knihovna v obci Markvartice již od roku 2014 a obec Růžová uzavřela knihovnu v roce 2017.

Noví knihovníci byli zaškoleni ve Velkém Šenově a v Dolním Podluží.

Knihovny v Dobrné, Jetřichovicích, Kunraticích a v Mikulášovicích byly přestěhovány a vybaveny novým nábytkem. Další část rekonstrukce proběhla v knihovně v Krásné Lípě. Knihovna Vilémov získala dotaci z VISK 3 a zakoupila nový PC a knihovní program Clavius. V MěK Jiříkov byl v říjnu spuštěn automatizovaný výpůjční systém, v pololetí zřizovatel snížil pracovní úvazek a výpůjční doba se snížila z 27,5 na 15 hodin týdně.

Knihovna v Dolním Podluží, která získala dotaci z VISK 3 v roce 2016, má zakoupený knihovní program VERBIS (v loňském roce chybně uveden knihovní program KOHA).

Aktualizace knihovního fondu proběhla v obecní knihovně Filipov. Revize fondu proběhla v Horním Podluží a ve Františkově nad Ploučnicí.

Na nákup a zpracování výměnného fondu jsou sdružovány prostředky z dotace RF a z finančních příspěvků od obcí. Nákup a zpracování knih probíhá průběžně, nové knihy a soubory jsou do menších knihoven dodávány jednou za tři týdny, do profesionálních knihoven zpravidla dvakrát za měsíc. Počet knih v jednotlivých souborech neodpovídá standardu, ale celkový počet souborů je vyšší, než určují standardy VKIS.

Knihovny se zapojují do Noci s Andersenem, do projektu Celé Česko čte dětem, v mnoha knihovnách probíhá pasování prvňáčků, soutěže, výlety, besedy se spisovateli, připojují se k akcím Březan – měsíc čtenářů, Týden knihoven a vyhlásování Čtenáře roku. V knihovnách funguje i tzv. donášková služba. Na velmi

dobré úrovni je spolupráce knihoven se školami a sociálními ústavy. Téměř do všech knihoven chodí děti z MŠ a ZŠ na exkurze.

V prosinci 2017 proběhlo v MěK Děčín každoroční setkání knihovníků regionu – Aktiv. Další Aktiv se konal i ve Varnsdorfu. Účastníci byli informováni o novinkách a změnách, obdrželi metodické materiály a statistické výkazy, pověřená knihovna má své vlastní jednodušší statistické tabulky.

Spolupráce se všemi knihovnami je trvale na dobré úrovni. Problémy a dotazy se řeší nejčastěji telefonicky nebo e-maily. Při metodických návštěvách dochází často i k setkávání se starosty, což vede ke zlepšování spolupráce s obcemi.

Okres Chomutov – 127 842 obyvatel, rozloha 935 km², počet obcí 44

Knihovny v okrese: 1 pověřená knihovna – 2 pracovní úvazky, 2 pobočky
4 profesionální knihovny s 1 pobočkou
35 neprofesionálních knihoven

Středisko knihovnických a kulturních služeb v Chomutově vykonává regionální funkce v celém rozsahu nabízených služeb. Do regionu patří celkem 4 profesionální knihovny a 35 neprofesionálních knihoven. Knihovna Louchov z důvodu rekonstrukce pozastavila svou činnost, knihovna v Blatně nemá automatizovaný výpůjční systém a funguje jako výpůjční místo. V chomutovském regionu jsou všechny ostatní knihovny automatizované a svůj fond mají přístupný na webu pověřené knihovny. Ve všech knihovnách je přístup k internetu. Nové webové stránky má všech 35 obecních knihoven.

Výměnné soubory jsou i nadále velice oblíbené mezi základními knihovnami, protože jejich finanční možnosti by nedovolily nakupovat tak bohatý knihovní fond. Do výměnného fondu se nakoupily další stolní deskové hry, o které je velký zájem. Díky výměnným souborům se také do obcí dostává nová literatura. V roce 2017 přispělo 12 obcí na nákup do výměnného knihovního fondu částkou 62 115 Kč.

Do svých stálých fondů zakoupilo 15 obcí 300 knihovních jednotek. Nové knihy i s dary katalogizuje a zpracovává katalogizační oddělení pověřené knihovny, celkem tedy zpracovalo 589 knihovních jednotek.

Revize proběhla ve třech knihovnách, a to v obcích Černovice, Pesvice a Vrskmaň. Současně probíhala revize knih výměnného fondu SKKS, která bude dokončena v roce 2018.

Pověřená knihovna zajišťuje servis automatizovaného knihovního systému. Opravuje knihovní záznamy, terminálová připojení, pomáhá s výpůjčním protokolem a katalogizací v programu Clavius REKS. Správce sítě školí knihovníky a poskytuje konzultace. V roce 2017 zajišťoval servis automatizovaného knihovního systému ve 34 knihovnách. Přípravuje se přechod knihoven na protokol https. Metodicky pomáhají neprofesionálním knihovníkům, často starším lidem, vyrovnat se s nutností naučit se pracovat s výpočetní technikou, bez které se dnes práce knihovny neobejde.

Výkon regionálních funkcí navazuje na dlouholetou tradici střediskového systému v okrese Chomutov. V řadě obcí je knihovna jediným kulturním zařízením s přístupem k internetu a díky krajské dotaci se prostřednictvím výměnných souborů dostanou do knihoven nové knihy.

Okres Litoměřice – 120 795 obyvatel, rozloha 1 032 km², počet obcí 105

Knihovny v okrese: 1 pověřená knihovna – 2,73 pracovních úvazků

7 profesionálních knihoven

74 neprofesionálních knihoven (z toho je jedna vedena jako pobočka)

Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích obsluhuje 74 neprofesionálních knihoven, z toho Místní knihovna ve Starém Týně je pobočkou knihovny v Úštěku (má stejného zřizovatele, ale nemá přístup k internetu).

Každá místní knihovna byla v průběhu roku minimálně jednou navštívena v rámci metodických návštěv. Konzultace přímo v knihovnách se týkají především zaučování nových knihovníků, v roce 2017 to byly dvě knihovny (Mšené-lázně a Bríza).

Vzdělávání probíhá individuálně při metodických návštěvách a již několik let pořádá pověřená knihovna výjezdní seminář, spojí se tak vzdělávání s návštěvou jiných knihoven. V roce 2017 navštívili Krajskou vědeckou knihovnu v Liberci a seznámili se s jejími službami. Zúčastnilo se 36 knihovníků.

V rámci Týdne knihoven proběhla prohlídka Knihovny K. H. Máchy v Litoměřicích, která byla zaměřena na nově zrekonstruované oddělení beletrie a bylo předvedeno nově zavedené RFID. Zúčastnili se knihovníci i se svými čtenáři.

Do výměnného knihovního fondu byly nakoupeny knihy a časopisy. Na nákup do výměnného fondu opět přispělo 63 obcí pro 72 knihoven. V roce 2017 bylo do výměnného fondu nakoupeno 1457 knihovních jednotek a předplaceno 25 titulů periodik. Z toho bylo z prostředků obcí zakoupeno 986 knih.

Cirkulace výměnných souborů je zajištěna v pravidelných rozvozech pro 4 skupiny knihoven. Každá knihovna novinky obdrží minimálně 4x ročně.

Pověřená knihovna má zpracovaný elektronický regionální katalog. Na webových stránkách mají knihovny vystavený on-line katalog vlastního stálého fondu. Revize probíhají podle velikosti fondu, pravidelně po pěti letech. V roce 2017 proběhly revize ve 3 automatizovaných knihovnách (Nové Kopisty, Polepy, Dobříň) a v 8 neautomatizovaných knihovnách (Horní Řepčice, Hrdly, Doksany, Chodouny, Kostomlaty, Martiněves, Milešov, Travčice), celkem bylo zrevidováno 24 473 knihovních jednotek.

Nákup a zpracování knihovního fondu provádí pověřená knihovna pro 3 malé městské knihovny z prostředků jejich zřizovatelů (MěK Terežín, MěK Budyně a MěK Úštěk). V roce 2017 bylo nakoupeno a zpracováno celkem 985 knihovních jednotek. Místní knihovny (cca 20 knihoven, tj. 30 %), které získají finanční prostředky od zřizovatelů, si nakupují samostatně, fond doplňují i o knihy získané darem. Pověřená knihovna je knihovnický a technický zpracovává, aby fond byl zpracován jednotně a byl zahrnut v souborném katalogu okresu. V roce 2017 bylo pro 20 knihoven takto zpracováno celkem 729 knihovních jednotek.

V roce 2017 nebyla podána žádná žádost o dotaci z grantu MK ČR. Žádná z místních neautomatizovaných knihoven nedosahuje takových výsledků, aby bylo rozumné uvažovat o automatizaci provozu.

Servis výpočetní techniky není součástí poskytovaných služeb RF, obce mají zajištěnu tuto činnost na komerční bázi.

V roce 2017 se v krajském ocenění Knihovník roku Ústeckého kraje za rok 2016 na 2. místě umístila knihovnice Jaroslava Zenkerová z Místní knihovny Liběšice.

Spolupráce Knihovny K. H. Máchy v Litoměřicích s městskými i místními knihovnami má více než padesátiletou tradici. Výkon regionálních funkcí umožňuje

dlouhodobou a systematickou práci, která uspokojuje volnočasové potřeby občanů litoměřického regionu.

Okres Louny – 88 114 obyvatel, rozloha 1 118 km², počet obcí 70

Knihovny v okrese: 2 pověřené knihovny (MěK Louny, MěK Žatec)

4 profesionální knihovny se 7 pobočkami

35 neprofesionálních knihoven se 3 pobočkami

MěK Louny – 0,5 pracovního úvazku

4 profesionální knihovny

33 neprofesionálních knihoven (z toho je 8 knihoven vedeno jako pobočky)

Městská knihovna Louny dlouhodobě zajišťuje výkon regionálních funkcí. Osm neprofesionálních knihoven nemá připojení k internetu, a proto jsou vedeny jako pobočky, jsou však příjemci nabízených služeb regionálních funkcí v celém rozsahu.

Žádná obec nenakupuje knihy do svých kmenových fondů, ale obce přispívají na nákup knih do výměnného fondu a na kulturní činnost.

Metodické návštěvy jsou zaměřeny na problémy dané knihovny, především na práci s knihovním fondem a s knihovním systémem Clavius.

Distribuce a oběh výměnných souborů probíhá podle celoročního plánu rozvozu. Každá knihovna byla navštívena čtyřikrát za rok. S rozvozem knih jsou spojeny i metodické návštěvy a problémy jsou řešeny přímo na místě. Každá knihovna je navštívena 4x ročně. Výměnné soubory nejsou poskytovány dvěma profesionálními knihovnám – Podbořany a Postoloprty.

Revize fondu probíhají pravidelně podle zákona, v roce 2017 proběhly ve 12 knihovnách regionu. Knihovnice dělají revize samy, pouze v 5 knihovnách pomáhala metodička.

V lednu se uskutečnilo setkání knihovníků, kde bylo provedeno hodnocení knihoven za rok 2016. Probíralo se vyplňování statistických výkazů. Předložen byl vzdělávací plán a plán rozvozu knih na rok 2017. Následně proběhlo setkání starostů a starostek obcí, které zřizují obecní knihovny. Na programu byla vzájemná spolupráce, příspěvky obcí, hodnocení činnosti za rok 2016 a účast v projektu Města a obce čtou a Kultura za humny. V únoru se již tradičně konal v Dělnickém domě v Cítolibeč Čtvrtý knihovnický reprezentační ples, který pořádala pověřená knihovna a občanské sdružení Lounští Lounským. V dubnu se v knihovně v Postoloprtech konala porada profesionálních knihoven. V květnu byla pro knihovníky MLK uspořádána poznávací exkurze do knihoven v Sedlčanech, Milína a Příbrami. Na přelomu září a října se uskutečnil zájezd do Tábora na festival malých nakladatelů Tabook a v listopadu se v Lounech sešli zástupci profesionálních knihoven.

Pověřená knihovna pokračovala i v tomto roce se svými projekty na pořádání kulturních a vzdělávacích programů v rámci kulturního a komunitního dění v obcích Města čtou a Kultura za humny. Akcí, které probíhaly v obcích a jejich knihovnách, se uskutečnilo celkem 31 za účasti 865 návštěvníků. Byla to divadelní představení, koncerty, semináře, autorská čtení a workshopy. Podařilo se motivovat obyvatele obcí a propojit činnost zájmových organizací, obecního úřadu a široké veřejnosti.

Plně automatizovaný výpůjční systém mají 4 profesionální knihovny a 11 neprofesionálních knihoven.

V roce 2017 se na základě Smlouvy o poskytování odborných knihovnických služeb podíleli na spolufinancování regionálních funkcí zřizovatelé 25 knihoven

neprofesionálních a 2 profesionálních. Do výměnného fondu bylo z těchto příspěvků zakoupeno 287 knih.

Díky krajské dotaci na RF se daří zajistit dostupnost knihovnických služeb i pro obyvatele malých obcí. Výměnný fond knih a jeho cirkulace a rovněž pořádání kulturních akcí v těchto obcích jsou největším přínosem programu regionálních funkcí.

MěK v Žatci – 0,55 pracovního úvazku

12 neprofesionálních knihoven (z toho je jedna vedena jako pobočka)

Městská knihovna v Žatci obsluhuje část okresu Louny – Podbořansko a Žatecko. Odborné knihovnické služby v rámci výkonu regionálních funkcí jsou základním knihovnám poskytovány na základě Smlouvy o zajištění výkonu RF uzavřené mezi provozovateli základních knihoven (obce) a pověřenou knihovnou (MěK Žatec).

Pět zřizovatelů (Blatno, Čeradice, Lubenec, Nové Sedlo a Vroutek) přispívá na nákup výměnného knihovního fondu sedmi knihovnám (z toho je jedna vedena jako pobočka). Nákup a zpracování výměnného knihovního fondu zajišťuje pověřená knihovna.

V rámci metodických návštěv a při periodických výměnách souborů výměnného fondu je prováděno individuální proškolení knihovníků obecních knihoven v práci s výpočetní technikou, internetem, databázemi a postupně i knihovním systémem Clavius REKS a on-line katalogem, s katalogizačními pravidly, revizemi knihovního fondu apod. V roce 2017 se tři knihovnice zúčastnily počítačových kurzů v rámci programu VISK 2 v SVK Ústí nad Labem. Vzdělávání pracovníků základních knihoven provádí metodička formou individuálního proškolení. Z důvodu pracovního vytížení knihovníků, komplikované dopravní obslužnosti a vzdálenosti se knihovníci těchto knihoven nemohou účastnit vzdělávacích akcí v krajské knihovně.

Revize a aktualizace fondů proběhla ve 4 knihovnách. Vyřazené knihy využívají některé obce do knihobudek, které jsou např. v Blšanech.

V rámci programu VISK 3 pro rok 2017 získala pověřená knihovna dotaci pro 5 knihoven (Čeradice, Krásný Dvůr, Lubenec, Nové Sedlo a Vroutek). Knihovnice byly proškoleny v katalogizaci vlastního fondu a ten byl aktualizován a postupně zpracován. Pověřená knihovna podala pro dvě knihovny žádost v programu VISK 3 pro rok 2018 s názvem Pokračování automatizace knihovnických činností v obecních knihovnách žateckého regionu. Postupně budou automatizovány všechny knihovny, kmenový fond knihoven se díky tomu zpracovává elektronicky a vzniká regionální on-line katalog.

Distribuce souborů knih proběhla dvakrát, v září byla do knihoven umístěna velká část výměnného fondu, protože pověřená knihovna se rekonstruuje a dočasně je přestěhovaná do jiných prostor. Knihovníci mohou využít i poštovního zasílání nebo způsob osobního výběru i odvozu.

Činnost tří základních knihoven (Staňkovice, Blšany a Lubenec), které vyvíjejí činnost nad rámec běžného výpůjčního procesu a zajišťují kulturní a vzdělávací akce, soutěže a jiné aktivity pro veřejnost, je na velmi dobré úrovni. Obecní knihovna Staňkovice byla nominována do celostátní soutěže Knihovna roku 2017.

Spolupráce s obcemi a zajišťování služeb v rámci výkonu RF jsou přijímány velice kladně všemi obcemi. Kvalita činnosti jednotlivých obecních knihoven je na dobré úrovni, komunikace probíhá průběžně a požadavky jsou vyřizovány aktuálně.

Díky dotaci z programu MK ČR VISK 3 se postupně zlepšuje kvalita služeb v každé zapojené obci a žatecký region bude třetím, který bude mít v našem kraji automatizované všechny knihovny.

Okres Most – 116 539 obyvatel, rozloha 467 km², počet obcí 26

Knihovny v okrese: 1 pověřená knihovna – 1,5 pracovního úvazku
5 profesionálních knihoven s 1 pobočkou
21 neprofesionálních knihoven

Městská knihovna v Mostě vykonává regionální funkce – kromě servisu výpočetní techniky – v plném rozsahu. V roce 2017 nebyla organizována žádná vzdělávací akce pro knihovníky a obce neposkytují finanční prostředky na nákup do svých stálých fondů ani na nákup výměnného fondu.

Ve čtyřech knihovnách (Želenice, Braňany, Nová Ves v Horách a Brandov) pokračuje za pomoci metodíček PK zpracování knihovního fondu v knihovním programu Clavius přímo v knihovnách. Automatizovaný výpůjční systém je ve všech profesionálních knihovnách a ve 3 neprofesionálních: v Obrnicích, Klínech a v Malém Březně. MěK Most má knihovní systém Tritius a MěK Litvínov pracuje v knihovním systému Koha.

Regionální knihovní systém Clavius REKS v regionu není. On-line katalogy mají automatizované knihovny, ve zbývajících knihovnách nejsou. Regionální elektronický katalog se nebuduje. Obce si pořizují samostatný výpůjční systém Clavius. Vkládání probíhá v knihovnách, které si zakoupily knihovnický program (Želenice, Braňany, Nová Ves v Horách, Horní Jiřetín a Brandov).

Rekonstrukce knihovny proběhla v obci Mariánské Radčice, přestěhována byla knihovna v Hoře Svaté Kateřiny. Knihovna Český Jiřetín a Lužice dlouhodobě nepracují, obce mají problém zajistit knihovníka. V Moravěsvi je stále provoz omezený, ani zde se stále nenašel knihovník.

Revize probíhala ve 2 knihovnách, v jedné byla dokončena.

Výměnný fond je budován pouze z dotace na regionální funkce. O knihy z výměnného fondu je mezi knihovnami regionu velký zájem. Pro většinu knihoven jsou výměnné soubory jediným zdrojem nových knih. Knihovny využívají i fond Městské knihovny Most, půjčují si knihy s využitím meziknihovní výpůjční služby.

Místní knihovna v Brandově získala „Diplom za vzorné vedení obecní knihovny“ v rámci soutěže Vesnice roku. Byla nominována i do soutěže Knihovník Ústeckého kraje.

Spolupráce se zřizovateli knihoven je na dobré úrovni, knihovny jsou v obcích zpravidla jediným kulturním a společenským zařízením. Pověřená knihovna nežádá po obcích, aby přispívaly na nákup knih do výměnného fondu.

Okres Teplice – 133 004 obyvatel, rozloha 469 km², počet obcí 34

Knihovny v okrese: 1 pověřená knihovna – 1,7 pracovního úvazku
5 profesionálních knihoven se 6 pobočkami
25 neprofesionálních knihoven

V roce 2017 pokračovali pracovníci RF stejně jako v předchozích letech v realizaci souboru činností, jako jsou tvorba, distribuce a oběh výměnného knihovního fondu, poradenská a konzultační činnost, aktualizace a revize vlastního knihovního fondu obcí a jeho nákup z prostředků obcí, odborné zpracování

knihovního fondu (výměnného i nakoupeného z prostředků obcí), zpracování statistik, vzdělávání knihovníků v obcích, podpora a pomoc malým knihovnám s automatizací jejich činnosti atd. Konkrétní cíle a úkoly se postupně mění podle toho, jak knihovny v obcích právě zejména díky působení pracovníků pro výkon RF modernizují, automatizují a vylepšují své prostředí, knihovní fond i odbornou úroveň pracovníků.

Knihovny v malých obcích a městech na Teplicku jsou v současné době kompletně automatizovány, všechny jsou s pomocí licencí Clavius REKS připojeny na servery pověřené knihovny. Rekatalogizací, rozsáhlou aktualizací knihovních fondů všech knihoven a odborným zpracováním v automatizovaném knihovním systému Clavius vznikl regionální souborný katalog a automatizací procesů se zvýšila kvalita služeb v každé zapojené obci.

S pomocí techniky se všechny knihovní fondy v knihovnách pravidelně revidují. V obecních knihovnách revize probíhají vždy za pomoci metodických pracovníků.

Výměnný fond je doplňován o tzv. mluvené slovo. V posledních letech o tyto dokumenty vzrůstá zájem čtenářů. Pořízeno jich proto bylo dalších padesát. Obsahově se jedná především o školní četbu, klasická beletristická díla a bestsellery současné literatury. Rovněž je podporován rozvoj čtenářství a podpora čtenářské gramotnosti malých dětí. Do výměnného fondu byla zakoupena interaktivní leporela s posuvnými obrázky, která podporují rozvoj zrakového vnímání, jemné motoriky a myšlení těch nejmenších. Doplnují se i knížky pro „první“ a „druhé čtení“, které jsou knihovny žádány.

V oblasti vzdělávání knihovníků se uskutečnilo každoroční jarní setkání knihovníků, tentokrát v obci Újezdeček, dopoledne se všichni seznámili s obcí a odpoledne byla přednáška o Josefu Ladovi. Kolegové z Kostomlat přispěli svou čerstvou zkušeností z Noci s Andersenem, které se zúčastnili zástupci dánského velvyslanectví. Druhé setkání proběhlo na podzim v teplické knihovně, kde se všichni seznámili s novinkami programu Clavius REKS, následovala prohlídka teplické knihovny a odpoledne návštěva Regionálního muzea v Teplicích.

V průběhu roku 2017 proběhly revize v pěti knihovnách (Bžany, Hostomice, Ledvice, Rtyně a Zabuřany). V Hostomicích byl uskutečněn větší odpis fondu. V knihovně obce Světec pokračovalo postupné přebalování kmenového fondu.

Ve třech knihovnách došlo k personálním změnám (Hrob, Novosedlice a Žalany).

Nákup knihovního fondu z prostředků obcí zajišťovala RK Teplice pro knihovnu v Novosedlicích, nakoupeno bylo 33 svazků. Pro 19 obcí zpracovávala nakoupené knihy a dary.

Pomoc v oblasti informačních a komunikačních technologií a AKS Clavius proběhla v šesti knihovnách.

O dobré spolupráci malých knihoven s metodickým centrem teplické knihovny svědčí ocenění, která v posledních letech její knihovníci získali, v tomto roce se v krajské soutěži Knihovnik roku Ústeckého kraje (za rok 2016) na prvním místě umístila paní Zdena Hlaváčková z knihovny v Proboštvě.

Dotace RF přináší obyvatelům menších měst a malých obcí širší nabídku knihovního fondu, profesionálnější obsluhu a více informací. Knihovníkům obecních knihoven usnadňuje práci, vzdělává je a učí pracovat s novými technologiemi. Bez této podpory by zřejmě mnoho malých knihoven zaniklo.

Vícezdrojové financování nákupu výměnného fondu nemá pověřená knihovna v plánu, dává přednost tomu, aby případné zdroje obcí byly věnovány na řešení

personálních záležitostí, zkvalitnění prostorových a materiálních podmínek práce knihoven, podporu dalších činností v rámci komunitní funkce knihoven atd.

Proměna, jakou většina malých knihoven v obcích na Teplicku prošla, je velká. Služby, jež knihovny poskytují, kvalita knihovního fondu, který mají k dispozici, prostředí, v němž pracují, i vybavení knihoven, to je zásluha podpory regionálních funkcí.

Okres Ústí nad Labem – 122 830 obyvatel, rozloha 405 km², počet obcí 23

Knihovny v okrese: 1 krajská knihovna – 3 pracovníci (kraj + okres)
2 profesionální knihovny
19 neprofesionálních knihoven

Severočeská vědecká knihovna plní funkci pověřené knihovny pro okres Ústí nad Labem. Činnost okresního metodického oddělení (OMO) lze rozdělit do dvou částí. První a základní částí je péče o knihovní fond a data včetně všech prací, které s tím souvisí. Druhou částí je oblast metodické činnosti.

Péče o knihovní fond: pracovníce OMO nakupují a zpracovávají knihy do výměnného fondu z dotace RF a zároveň nakupují a zpracovávají knihy z prostředků obcí na základě dohod s obecními úřady, a to celkem pro 7 knihoven. V osmi knihovnách si sami nakupují knihy a metodicky jim je zpracují a zkatalogizují.

I v roce 2017 obce přispívaly na nákup knih do výměnného fondu knih, celkem 11 obcí přispělo částkou 71 290 Kč.

Revize a aktualizace knihovních fondů v knihovnách dělají metodicky, protože jsou fondy knihoven uloženy v regionálním on-line katalogu. V roce 2017 bylo zrevidováno 5 knihoven (Chabařovice, Chuderov, Ryjice, Trmice a Velké Chvojno).

V souborném katalogu MLK bylo k 31. 12. 2017 celkem 81 028 knih (43 748 titulů), 3725 svazků brožur a 3903 svazků periodik. Do souborného katalogu MLK jsou doplňovány obrázky titulních listů nově zakoupených knih a anotace, obojí je příležitostně doplňováno i u starších titulů. Nové knihy ve výměnném fondu jsou nadále označovány piktogramy. Piktogramy jsou doplňovány i do katalogu. U vybraných titulů je do databáze přidáno klíčové slovo „Čtení pomáhá“ a věkové kategorie jsou barevně označeny.

Metodická činnost: v Obecní knihovně ve Velkém Březně metodicky označily beletrii pro dospělé i děti piktogramy a v Městské knihovně v Chabařovicích fond pro mládež. Místní lidová knihovna v Libouchci byla přestěhována do nových prostor, metodicky následně samy uspořádaly celý fond podle platných standardů. Pro knihovny v Přestanově a v Telnici vyhotovily návrhy na nové vybavení včetně vizualizace a ceny dodavatele. Knihovna v Telnici je od prosince uzavřená, celý fond uložily metodicky do krabic a po rekonstrukci nové budovy bude knihovna nově vybavena a přestěhována.

Webové stránky knihoven jsou průběžně aktualizovány.

V prosinci 2017 proběhlo pravidelné setkání knihovníků okresu. Zúčastnilo se ho celkem 6 knihovnic. V rámci vzdělávání byli všichni seznámeni s výpůjčkami e-knih, které budou moci automatizované knihovny zahájit v roce 2018.

V soutěži Knihovnik ústeckého kraje se na třetím místě umístila knihovnice Marie Dvořanová z Obecní knihovny Velké Březno.

KRAJSKÁ KNIHOVNA

Krajské metodické oddělení plnilo s jedním pracovním úvazkem tyto hlavní úkoly:

- Zpráva o výkonu regionálních funkcí v kraji za rok 2016 se statistickými výkazy výkonu RF a výkazy s finančním vyúčtováním dotace za rok 2016 – pro KÚ ÚK a NK ČR.
- Statistika knihovnických činností dle KULT V 12.01, Benchmarking.
- Výsledky činnosti veřejných knihoven v roce 2016 – analýza statistických dat knihoven v kraji – vydáno elektronicky.
- Plnění Standardů v pověřených a profesionálních knihovnách v kraji.
- Žádost o poskytnutí dotace z Programu podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven Ústeckého kraje na rok 2018 za krajskou a pověřené knihovny. Celková požadovaná výše dotace byla 10 786 604 Kč.
- Krajská knihovna zajišťovala distribuci metodických a propagačních materiálů na pověřené knihovny v kraji.

Statistika knihovnických činností dle KULT V 12.01

Počátkem roku proběhl sběr statistických dat z knihoven za rok 2016, byla provedena sumarizace a následná kontrola celokrajských sumářů. Statistika byla zpracována v programu STAT-Excel, který je určen pro vedení databáze knihoven pro účely regionálních služeb. Překlopením údajů do webového formuláře NIPOSU byly zpracovány statistické výkazy KULT 12-01 všech knihoven v kraji.

Byla zpracována Statistika výkonu regionálních funkcí za rok 2016 – sumarizace statistických výkazů z pověřených knihoven – celokrajský výkaz, stejně jako i Statistický výkaz financování regionálních funkcí za rok 2016 – sumarizace výkazů z pověřených knihoven – celokrajský výkaz s komentářem.

Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

V roce 2017 se uskutečnily 2 porady ředitelů pověřených knihoven, kde byly řešeny aktuální problémy a úkoly.

Bylo realizováno 10 vzdělávacích seminářů pro všechny knihovny regionu, bylo odučeno 39 hodin, zúčastnilo se jich 290 účastníků z 87 knihoven.

Témata seminářů byla: Zrakově postižení – FriendlyVox, Současná česká literatura, Akvizice neperiodických publikací, Komunitní knihovna, Informační vzdělávání kreativně, Akviziční portál, KOHA systém, Statistika knihoven, Knihovny.cz, Katalogizace speciální dokumentů, Stereotypy v komunikaci.

V rámci vzdělávání bylo organizováno a zajišťováno počítačové vzdělávání pro knihovníky Ústeckého kraje. V roce 2017 získala Severočeská vědecká knihovna dotaci 37 000 Kč na projekt z programu Veřejné informační služby knihoven VISK 2 „Vzdělávání knihovníků v oblasti ICT“. Přidělená částka byla použita na mzdy lektorů. V rámci výuky znalostí práce s výpočetní technikou bylo odučeno 75 hodin. Počítačové vzdělávání bylo zahájeno v květnu 2017, proběhlo celkem 15 kurzů, kterých se zúčastnilo 173 knihovníků z 84 knihoven. V SVK Ústí nad Labem bylo realizováno 9 kurzů a v dva dvoudenní kurzy proběhly v Městské knihovně Louny.

Proškoleno bylo celkem 97 knihovníků, z toho 24 z pověřených knihoven (25 %), 19 z městských knihoven (20 %), 8 z místních lidových knihoven (8 %), 32 z SVK (33 %) a 14 z jiných knihoven (14 %).

Kurzů se zúčastnili pracovníci z 25 knihoven, z toho bylo 6 pověřených knihoven, 9 profesionálních knihoven, 8 neprofesionálních knihoven, 1 krajská knihovna a 1 knihovna vysokoškolská.

Děčín – 1 účastník, tj. 1 %; Chomutov – 4 účastníci, tj. 4 %; Litoměřice – 5 účastníků, tj. 5 %; Louny – 15 účastníků, tj. 15 %; Most – 5 účastníků, tj. 5 %; Teplice – 13 účastníků, tj. 13 %; Ústí nad Labem – 47 účastníků, tj. 47 %; Žatec – 2 účastníci, tj. 2 %.

Díky dotacím VISK jsou proškolení pracovníci všech typů knihoven v dovednostech práce s informační technikou tak, aby byli schopni poskytovat kvalifikovanou pomoc všem uživatelům knihoven při využívání informačních zdrojů a sítí. Zlepšila se vzájemná spolupráce knihoven v oblasti komunikace, získávání, zpracování a sdílení informačních zdrojů.

3. Hodnocení ekonomických ukazatelů

V roce 2017 bylo financování výkonu regionálních funkcí již třináctým rokem zajišťováno Ústeckým krajem.

V listopadu roku 2016 podala Krajská knihovna Žádost o poskytnutí dotace z Programu podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven Ústeckého kraje na rok 2017. Na základě zpracovaných dílčích projektů jednotlivých pověřených knihoven a projektu SVK byl zpracován Projekt výkonu regionálních funkcí pro knihovny Ústeckého kraje v roce 2017 ve výši 10 041 994 Kč. Rada Ústeckého kraje rozhodla o přidělení neinvestiční finanční dotace ve výši 8 mil. Kč. Tato částka byla rozdělena mezi 7 pověřených knihoven v kraji a SVK Ústí nad Labem, která zároveň plní krajskou a okresní funkci pověřené knihovny.

Krajský úřad uzavřel smlouvy přímo s pověřenými knihovnami o přidělení dotace na RF. Vyúčtování dotace je řešeno v příslušné smlouvě s tím, že budou uznatelné náklady za 1. čtvrtletí 2017.

Finanční prostředky obdržely knihovny v dubnu 2017 s tím, že mohly být čerpány od 1. ledna 2017, nicméně stále trvá situace, kdy pro pověřené knihovny je problematické zajistit regionální funkce do doby, než obdrží finanční prostředky na své účty.

Rozdělení dotace na rok 2017:

Pověřená knihovna	dotace RF 2016 (Kč)
Děčín	1 520 000
Chomutov	1 000 000
Litoměřice	1 510 000
Louny	730 000
Žatec	330 000
Most	730 000
Teplice	950 000
Ústí nad Labem	1 230 000
Celkem	8 000 000

Okres Děčín

V dotaci na regionální funkce pro okres Děčín byly rozpočtovány nejvyšší částkou mzdové náklady, včetně zákonného pojištění na 4,2 pracovníky v MěK Děčín a na detašovaném pracovišti Varnsdorf.

Nejvýraznější podíl práce metodiků tvoří nákup, zpracování a distribuce stálých a výměnných fondů z prostředků obcí, které knihovna zabezpečuje pro 42 knihoven v regionu, a výměnných fondů z prostředků dotace RF. Od obcí obdržela knihovna v roce 2017 částku 1 231 000 Kč, z toho 1 060 023 Kč na nákup a zpracování stálého knihovního fondu a 170 977 Kč na nákup výměnného fondu. Částka 123 171 Kč byla použita na zpracování knih. Z dotace RF bylo na nákup výměnného knihovního fondu čerpáno 6 600 Kč.

Jiné ostatní náklady jsou náklady na zákonné pojištění – Kooperativa (3 083 Kč).

Problémy ve financování stále přináší pozdní zasílání finančních prostředků na RF, které přicházejí až v měsíci dubnu. Provoz výkonu regionálních funkcí je tak až do této doby dotován z prostředků MěK Děčín.

Okres Chomutov

Smlouva o poskytnutí účelové neinvestiční dotace byla podepsána hejtnanem Ústeckého kraje 13. 3. 2017. Finanční prostředky ve výši 1 000 000 Kč byly na účet knihovny připsány dne 13. 4. 2017. Nákup knihovního fondu a celý provoz výkonu regionálních funkcí musel být do této doby zálohově dotován z rozpočtu SKKS Chomutov.

Nejvyšší podíl na celkových nákladech tvoří nákup knihovního fondu (46 %), druhou významnou částkou jsou mzdové náklady. Výkon RF zajišťovali 3 pracovníci na poloviční úvazek, 8 pracovníků bylo odměňováno formou příplatků ke mzdě.

Ve spotřebě materiálu je kromě nákupu knihovního fondu uveden nákup PHM (7 567 Kč), stolních her (8 537 Kč) a ostatního materiálu (2 559 Kč).

V ostatních službách jsou uvedeny telefonní poplatky (2 551 Kč) a faktura za autobus na okružní výjezd knihovníků po vybraných knihovnách regionu (4 929 Kč).

V ostatních provozních nákladech je uveden nákup knihovních vozíků na přepravu knih do doplňovacího oddělení a skladu knih (5 182 Kč).

V roce 2017 poskytlo 12 obcí dar na nákup výměnného knihovního fondu v celkové výši 62 115 Kč. Za tuto částku bylo pořízeno 300 knih.

Okres Litoměřice

Do výměnného fondu se nakupují knihy, AV media, časopisy podle různých zájmových skupin (vaření, móda, ruční práce, zahrádkářství, dětské časopisy).

Do spotřeby materiálu byl kromě nákupu knihovního fondu zahrnut nákup PHM (9 773 Kč), nákup kancelářského materiálu (2 208 Kč) a nákup spotřebního materiálu (20 297 Kč).

Spotřeba energie je podíl z celkové plochy budovy.

Ostatní služby tvoří poplatky na dopravu, které byly použity na zaplacení autobusu na tematický výjezd seminář pro knihovníky v regionu.

Pro metodiku byla zakoupena licence na elektronické zdroje (Kerio) a firmou Lanis byl částečně upgradován AKS Clavius (23 909 Kč). Proběhl servis AKS (3 361 Kč).

Ostatní provozní náklady jsou poplatky za poštovné (2 024 Kč) a mobilní telefony (9 267 Kč), úklid knihovny – poměrná část (27 337 Kč) a práce IT technika (3 414 Kč).

Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů:

Pověřená knihovna nakoupila a zpracovala fond pro 3 městské knihovny – Úštěk, Terezín a Budyni nad Ohří – ve výši 120 000 Kč, rovněž zpracovala pro 23 místních knihoven knihy nakoupené z prostředků obcí do jejich vlastních fondů.

V roce 2017 přispělo 63 zřizovatelů pro svých 72 neprofesionálních knihoven na nákup knih do výměnného knihovního fondu částkou 212 870 Kč. Za tuto částku bylo nakoupeno 986 svazků.

Okres Louny

▪ obvod Louny

MěK Louny v roce 2017 čerpala náklady na výkon regionálních funkcí z více finančních zdrojů: z dotace KÚ ÚK na výkon RF (smlouva č. 17/SML0543) ve výši 730 000 Kč a ze spoluúčasti obcí. S jednotlivými obcemi uzavřela Smlouvu o poskytování odborných knihovnických služeb (obce přispěly celkovou částkou 104 071,50 Kč). Na zajištění výkonu regionálních funkcí bylo celkem použito 834 071,50 Kč.

Cílem bylo udržet co největší podíl nákupu výměnného knihovního fondu, na který přispěly obce částkou 71 847 Kč; z dotace kraje bylo čerpáno 426 760 Kč. Nákup všeobecného materiálu zahrnuje nákup obalové folie, knižních lístků, knihovnické opravné pásky, papír a tonery. Byla zakoupena i čtečka čárových kódů.

Mzdové náklady tvořily druhé největší čerpání, na němž se obce podílely částkou 13 215 Kč.

V rámci efektivního vynaložení nákladů na personální zajištění byly v roce 2017 sjednány pouze dohody o provedení práce.

Celkem čtyři zaměstnanci zajišťovali nákup a zpracování výměnného fondu, jeho cirkulaci, revize, metodické návštěvy a ekonomické zpracování neinvestiční dotace. Přepočet na plný pracovní úvazek je 0,5 pracovníka.

Do ostatních služeb patří smluvní doprava na rozvoz výměnného knihovního fondu, servis IT a doprava knihovníků z regionu na vzdělávací akci v rámci Festivalu malých nakladatelů Tabook Tábor a odbornou exkurzi po knihovnách (47 810 Kč). Dále poštovné (1 625 Kč), telefon (4 392 Kč), internet (1 167 Kč).

▪ obvod Žatec

Účelová neinvestiční dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí č. 17/SML0544 poskytnutá na základě rozhodnutí Zastupitelstva Ústeckého kraje ze dne 20. 2. 2017 byla čerpána od data jejího poskytnutí do 31. 12. 2017.

Knihovna zajišťuje výkon RF z finančních prostředků dotace od Ústeckého kraje a současně využívá i finančních prostředků obcí. Pro rok 2017 byla smlouva o poskytování knihovnických služeb a sdružení finančních prostředků uzavřena s pěti obcemi pro sedm obsluhovaných knihoven regionu. Z celkové částky 36 069 Kč přispěly obce na výměnný fond částkou 17 853 Kč. Zbývající částka byla použita na mzdy a odvody.

Z dotace na regionální funkce pro obvod Žatec bylo hrazeno 0,5 pracovního úvazku na výkon odborného pracovníka RF a 0,05 úvazku účetní organizace.

Servis automatizovaného výpůjčního systému zahrnuje periodický servis a údržbu DHM a DNHM pro pracoviště RF, částka je uvedena v Opravách a udržování.

V roce 2017 se kromě knihovního fondu nakupovaly kancelářské potřeby (953 Kč), materiál potřebný při zpracování dokumentů a toner do tiskárny (4 894 Kč), poplatky za připojení k internetu a služby www (4 751 Kč), poštovné a telefonní poplatky (2 639 Kč), dále pořízení 5 licencí knihovního systému Clavius REKS (27 120 Kč), 9 ks scannerů USB na výměnný fond (6 869 Kč) a 1 mobilní telefon (3695 Kč). Tyto částky jsou vykázány v ostatních provozních nákladech.

Spotřeba energie je podíl nákladů knihovny. Jiné ostatní náklady jsou pojištění zařízení a majetku.

Okres Most

Dotace na regionální funkce pro okres Most byla použita především na nákup materiálu, tj. knihovního fondu a kancelářských potřeb (13 708 Kč), na mzdové náklady, sociální pojištění a sociální náklady a na pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za úraz.

V ostatních provozních nákladech jsou uvedeny náklady na telefon (1 380 Kč) a poštovné od dodavatelů (54 Kč).

Podíl na spotřebě energie, internetové spojení a poštovné knihovna za oddělení RF nevyšší. Rozvoz souborů knih si zajišťují obce samy.

Okres Teplice

Vnitřní směrnice č. 2/2017 Výkon regionálních funkcí knihovny v roce 2017 upravuje čerpání finančních prostředků na RF. Čerpání se týká především prostředků na platy a ostatních osobních nákladů, cestovného, nákladů na spotřebované energie, telekomunikačních nákladů a poštovného. Dále pak nákladů za poskytnutí práva využití serverů a za podíl na update knihovního systému Clavius.

Rok 2017 významně ovlivnila rozhodnutí vlády navýšit platové tarify zaměstnanců ve veřejné sféře výrazněji než kdykoli předtím, a to nejprve od 1. 7. 2017 a poté ještě jednou od 1. 11. 2017. S tím původní rozpočet nemohl kalkulovat a dopady těchto vládních rozhodnutí si tak vyžádaly rozpočtové změny v následujících položkách: prostředky na platy, sociální a zdravotní pojištění, částečně i zákonné sociální náklady.

Nákup knihovního fondu byl ovlivněn výše zmíněnou úpravou platů, vyčerpáno bylo 243 492 Kč. Do spotřebního materiálu (17 539 Kč) jsou zahrnuty základní kancelářské potřeby a materiál pro adjustaci knih, např. folie na balení knih, knižní lístky a samolepicí etikety, záložky a tonery.

Nejvyšší částky rozpočtu jsou mzdové náklady (pracovní úvazek na 1,7 přepočtených pracovníků). Spotřeba energie – úhrada předem stanoveného podílu na nákladech organizace na spotřebě energií (výše podílu je řešena interní směrnici). V ostatních službách (31 758 Kč) je zahrnuto poštovné, balné a telekomunikační poplatky (3 897 Kč), poskytnutí práva na využití serveru – podíl na úhradě těchto nákladů je vnitřní směrnici organizace stanoven jako čtvrtina roční výše odpisů (6 180 Kč), podíl na update systému Clavius (12 352 Kč).

Okres Ústí nad Labem

Z dotace na regionální funkce byly rozpočtovány náklady na personální zabezpečení krajského metodické oddělení a okresního metodického oddělení.

Pro regionální funkce v rámci okresu byly rozpočtovány prostředky na nákup knih do výměnného fondu ve výši 170 000 Kč.

Knihovna zajistila nákup, zpracování a distribuci knihovního fondu pořízeného z prostředků obcí pro 7 knihoven ve výši 113 000 Kč. Celkem bylo nakoupeno 540 svazků. Některé knihovny si nakupují samy a knihy zpracovává metodické oddělení – celkem bylo zpracováno 1 409 svazků.

Do výměnného fondu přispělo celkem 11 obcí částkou 71 290 Kč.

Část prostředků byla vyčerpána na vzdělávací aktivity, cestovní náklady a na upgrade programu Statexcel ke zpracování statistiky knihoven.

Z vlastních zdrojů financovala knihovna regionální funkce částkou 377 000 Kč, jednalo se o mzdové náklady.

Všechny pověřené knihovny řádně a v termínu vyúčtovaly přidělenou dotaci na výkon regionálních funkcí.

4. Celkové zhodnocení

Na základě zpracovaných dílčích projektů jednotlivých pověřených knihoven a projektu SVK byl zpracován Projekt výkonu regionálních funkcí pro knihovny Ústeckého kraje v roce 2017 ve výši 10 041 994 Kč a na jeho základě byla podána Žádost o poskytnutí dotace z Programu podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven Ústeckého kraje na rok 2017. Rada Ústeckého kraje rozhodla o přidělení dotace ve výši 8 mil. Kč.

Dotace na podporu výkonu regionálních funkcí je menší, než by pověřené knihovny na plné zajištění RF potřebovaly. Nadále trvá snížení pracovních úvazků a rozsahu služeb, které pověřené knihovny poskytují.

Finanční prostředky určené na nákup výměnného knihovního fondu se knihovny snaží navýšit pomocí vícezdrojového financování, ale ne všude se to podařilo. Knihovny pořizovaly hmotný a nehmotný majetek jen v nejnutnějších případech, aby nedošlo k omezení činnosti v rámci RF.

Pověřené knihovny se zaměřují na rekatalogizaci knihovního fondu neprofesionálních knihoven a budování souborného katalogu příslušných regionů. Při rekatalogizaci se aktualizuje knihovní fond, provádí se nové značení a přebalování knih. Dochází tak k výraznému zlepšení celkového dojmu z venkovských knihoven. Zpracovaný knihovní fond je pak vystaven na webových stránkách příslušné knihovny. Takto zpracované fondy umožňují nesrovnatelně rychlejší provedení revizí v jednotlivých knihovnách. Souborný katalog je již dokončený v okresech Chomutov, Litoměřice, Teplice, Ústí nad Labem a v příštím roce bude dokončen v regionu Žatec.

Pracovníci pověřených knihoven pomáhají obcím a knihovnám s využitím grantů určených knihovnám. Úspěšně se daří zavádět automatizovaný výpůjční systém díky grantu MK ČR VISK 3. Chomutovská knihovna byla první pověřenou knihovnou v Ústeckém kraji, která měla vybudován souborný katalog všech knihoven regionu a všechny knihovny jejího regionu jsou díky grantu MK ČR VISK 3 automatizované pomocí AKS Clavius REKS. Regionální knihovna Teplice je druhou

pověřenou knihovnou, která má hotový souborný katalog a má automatizovaný provoz ve všech svých knihovnách. Všechny její knihovny mají své webové stránky s on-line katalogem. Pověřené knihovně Žatec zbývají dvě knihovny, pro které podala grant MK ČR VISK 3 pro rok 2018 a tím budou všechny knihovny v regionu automatizované.

Budování výměnných fondů a následně jejich cirkulace přináší větší a pestřejší nabídku knih i časopisů s dlouhodobější aktuálností. V roce 2017 pokračovaly pověřené knihovny ve vícezdrojovém financování a opět oslovily starosty obcí s návrhem spoluúčasti na plnění regionálních funkcí, především na budování výměnného fondu. Návrh se setkal s dobrým ohlasem, většina obcí přistoupila na nové smlouvy. V roce 2017 přispělo celkem 158 obcí částkou 625 168 Kč. Regiony Teplice a Most tuto formu spolupráce nevyužívají. V Teplicích se obce podílejí na vybavení knihoven technikou a zařízením knihoven. V Mostě se obce podílejí na zajištění dopravy výměnných souborů a mnohdy i metodiků.

Díky postupnému vzdělávání neprofesionálních pracovníků a zavádění výpočetní techniky vzrůstá kvalita služeb poskytovaných veřejnosti i v malých obcích.

V knihovnách, kde internet není, je přístup k němu zabezpečen na obecních úřadech (takto jsou doplněny i výpůjční řády). Z deseti samostatných neprofesionálních knihoven se z tohoto důvodu staly pobočky.

Cíle RF se v zásadě podařilo splnit i v roce 2017, a to i s podporou ředitelů pověřených knihoven, kteří část nákladů úseku regionálních služeb (nájmy, energie, pohonné hmoty, spotřební materiál) neúčtují v plné výši. Problémem v roce 2017 bylo rozhodnutí vlády dvakrát navýšit platové tarify zaměstnanců ve veřejné sféře a to k 1. 7. 2017 a k 1. 11. 2017, přičemž dotace na výkon regionálních funkcí zůstala ve stejné výši, navýšena nebyla. Všechny pověřené knihovny se musely vyrovnat s touto skutečností a plánovaný rozpočet na výkon RF změnit na úkor ostatních plánovaných položek.

Problémy ve financování stále přináší zasílání finančních prostředků na RF až ve druhém čtvrtletí příslušného roku. Provoz výkonu regionálních funkcí musí být do té doby dotován z prostředků PK, čímž se knihovny dostávají do potíží s řádným financováním a plněním úkolů RF.

Zpracovala:
V. Řeháková
28. 2. 2018

Přílohy:

- Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí 2017 – Sumář za Ústecký kraj
- Statistické výkazy výkonu regionálních funkcí 2017 – jednotlivé pověřené knihovny
- Statistický výkaz financování výkonu regionálních funkcí 2017 – Sumář za Ústecký kraj
- Statistické výkazy financování výkonu regionálních funkcí 2017 – jednotlivé pověřené knihovny